

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoCsp/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622204610
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6622204610.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Danice Kočíčkovej ako členiek senátu, v spore žalobcu: Q. W. U., s.r.o., IČO: XX XXX XXX, so sídlom L. 5, XXX XX X., zastúpený Remedium Legal, s.r.o., IČO: 53 255 739, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanému: Y. W., nar. XX. K. XXXX, bytom D. XXXX/X/XXX, o zaplatenie XXX,XX Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č.k. 16Csp/130/2022-91 zo dňa 5. apríla 2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. **p o t v r d z u j e**.
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. **mení tak**, že žalovanému náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie **n e p r i z n á v a**.
- III. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 16Csp/130/2022-91 zo dňa 5. apríla 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) žalobu zamietol (prvá výroková veta). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania (druhá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 744,87 Eur spolu s úrokom z omeškania. Svoju aktívnu vecnú legitímáciu vyvodil zo Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 25.10.2022 uzatvorenej medzi O. banka a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom (ďalej aj „Zmluva o postúpení pohľadávky“); na základe uvedenej zmluvy postupca na žalobcu postúpil pohľadávku voči žalovanému zo zmluvy č.XXXXXXXXXXXXXX zo dňa 26.1.2016 voči žalovanému. Na základe uvedenej zmluvy o úvere boli žalovanému poskytnuté peňažné prostriedky; žalovaný svoj záväzok napriek výzvam postupcu neplnil. Z uvedeného dôvodu postupca vypovedal zmluvu o úvere dňa 16.12.2016; pohľadávka postupcu ku dňu postúpenia predstavovala sumu 744,87 Eur.

1.2 Súd prvej inštancie po oboznámení sa s obsahom žaloby postupoval podľa ustanovenia § 132 ods.2 zákona č.160/2015 Z.z Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), poučil žalobcu, že v žalobe neoznačil dôkazy, ktoré sa majú vykonať a vyzval žalobcu na späťvzatie žaloby z dôvodu nesplnenia podmienok pre postúpenie pohľadávky v zmysle záverov vyplývajúcich z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo 75/2020 zo dňa 27.10.2022.

1.3 Žalovaný podanú žalobu nepovažoval za dôvodnú; poskytnutý úver považoval za bezúročný a bez poplatkov a namietol premlčanie nároku. Tvrdil, že pôvodný veriteľ nedodrжал ustanovenie § 7 zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.129/2010 Z.z.“ alebo Zákon o spotrebiteľských

úveroch“); z uvedeného dôvodu je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov a neboli dané dôvody pre zosplatnenie úveru. Z uvedeného dôvodu nemohlo dôjsť ani k postúpeniu pohľadávky, žalobcu tak žalovaný nepovažoval za aktívne legitimovaného.

1.4 Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 39, § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka; § 53 ods.9, § 565, § 524 Občianskeho zákonníka; § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.483/2001 Z.z.“ alebo „Zákon o bankách“). Vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou, vyjadreniami strán sporu a listinami stranami sporu predloženými.

1.5 Okresný súd nepovažoval za sporné, že právny predchodca žalovaného, O. banka a.s. (ďalej aj „Banka“), uzatvorila dňa 26.1.2016 so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o spotrebiteľskom úvere - Zmluvu o vydaní súkromnej kreditnej karty (ďalej len „zmluva o úvere“ alebo „Zmluva o spotrebiteľskom úvere“), predmetom ktorej bolo poskytnutie úverového rámca vo výške 650 Eur s výškou odplaty 23,42% s RPMN 30,32%, výškou úrokovej sadzby 18,8% ročne. Nesporné bolo, že v zmluve boli dojednané pravidelné mesačné splátky; konkrétny termín splatnosti karty bol uvedený v mesačnom výpise z kartového účtu, ktorý je zasielaný držiteľovi CUR. Výška pravidelnej mesačnej splátky mala byť dodržaná Bankou v stanovenej minimálnej splátke; celkovú čiastku, ktorú mal dlžník zaplatiť, predstavovala suma 1.033,72 Eur. Podľa ustanovení zmluvy bola Banka oprávnená vypovedať zmluvu o karte, ak držiteľ riadne nesplácal dlžnú sumu alebo na kartovom účte Banka evidovala napriek výzve prečerpanie finančných prostriedkov a dlžníka upozornila na vypovedanie zmluvy aspoň 15 dní vopred. Banka žalovaného listinou zo dňa 18.10.2019 vyzvala na zaplatenie pred mimoriadnou splatnosťou úveru; nesporné bolo, že Banka listinou zo dňa 16.12.2019 vypovedala zmluvu voči žalovanému. Nesporné tiež bolo, že listinou zo dňa 2.11.2022 Banka oznámila žalovanému postúpenie pohľadávky na žalobcu.

1.6 Okresný súd posudzoval aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu a dospel k záveru, že táto nie je daná. Ustálil, že v prejednávanej veci ide o vzťah spotrebiteľský; nebolo sporné, že došlo k uzavretiu Zmluvy o postúpení pohľadávky a že postúpenie bolo žalovanému zo strany postupcu oznámené. Platnosť postúpenia pohľadávky posudzoval v intenciách ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z. a záverov vyplývajúcich z rozhodnutí vyšších súdnych autorít; rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/14/2017 zo dňa 24.4.2018 a 4Cdo/162/2020. Vo vzťahu k aktívnej vecnej legitimácii súd prvej inštancie uzavrel, že nemal pochybnosť o tom, že žalovaný v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok bol v omeškaní so splácaním svojho peňažného záväzku voči banke viac ako 90 dní, zo žaloby však nemal za preukázané splnenie podmienky podľa ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z., a to výzvu zo strany Banky s písomným vyzvaním na splnenie omeškaného dlhu. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27.10.2022 a rozhodnutie sp.zn. 2Cdo/266/2020 zo dňa 31.3.2022, ktoré predpokladajú výlučnú a samostatnú výzvu banky, že klient je v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku a zároveň, že z dôvodu spotrebiteľského charakteru zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z..

1.7 V tomto smere žalobca argumentoval, že za výzvu podľa ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z. je možné považovať výpoveď právneho predchodcu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedená argumentácia žalobcu bola podľa názoru súdu prvej inštancie nedostatočná a nestotožnil sa s ňou. Predovšetkým konštatoval, že žalobca v spore nepreukázal, že jeho právny predchodca zaslal žalovanému pred postúpením pohľadávky výlučnú a samostatnú písomnú výzvu, že je v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku. Okresný súd zdôraznil, že za výzvu podľa ustanovenia § 92 ods.8 Zákona o bankách nemožno považovať výpoveď zmluvy o úvere alebo vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru; primárne je predmetom takejto výzvy výpoveď zo zmluvy ako taká. Sekundárne je v listine uvedené, aby žalovaný okamžite zaplatil celú pohľadávku banky a iba pre prípad, ak si svoju povinnosť dlžník nesplní, využije banka všetky zákonné prostriedky na vymoženie svojej pohľadávky. Uvedená skutočnosť nemohla v dlžníkovi ako spotrebiteľovi evokovať skutočnosť, že môže dôjsť k postúpeniu pohľadávky na tretí subjekt a k prelomeniu ochrany bankového tajomstva.

1.8 Na základe vyššie uvedeného okresný súd uzavrel, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok ustanovenia § 92 ods.8 Zákona o bankách; z uvedeného dôvodu považoval postúpenie pohľadávky na žalovaného za neplatný právny úkon podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka pre jeho rozpor so zákonom. Z uvedeného dôvodu tak žalobca nebol nositeľom hmotnoprávneho nároku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 26.1.2016 uzavretej medzi O. banka a.s. a žalovaným; v dôsledku nedostatku aktívnej vecnej legitimácie súd prvej inštancie žalobcu žalobu zamietol.

1.9 Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 255 ods.1 C.s.p., konštatoval, že v spore bol plne úspešný žalovaný; nakoľko však žalovanému žiadne trovy nevznikli, súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote žalobca odvolanie (ďalej aj „odvolateľ“), v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok postupom podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalobe vyhovie, resp. aby ho postupom podľa § 389 ods. 1 C.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnil odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p.; tvrdil tak, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 V konkrétnostiach namietal, že došlo k porušeniu princípu kontradiktórnosti, ktorý znamená rovnakú možnosť účastníkov konania dozvedieť sa o všetkých dôkazoch a skutočnostiach zaznamenaných v spise, ktorých účelom je ovplyvniť rozhodovanie súdu a vyjadriť sa k nim. Poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v rozsudku vo veci V. a ostatní proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 23083/05 zo dňa 27. apríla 2010; závery vyplývajúce z uznesenia NS SR, sp.zn. 4Cdo/141/2010 zo dňa 21.10.2010; z nálezov Ústavného súdu SR, č.k. I.ÚS 425/2015-35 z 19. januára 2016 a II.ÚS 168/2012-44 zo dňa 30. apríla 2013. S prihliadnutím na tam uvedené závery konštatoval, že súd prvej inštancie v prejednávaní veci porušil princíp kontradiktórnosti konania, rovnosti strán a spravodlivého súdneho konania; žalobcovi neposkytol možnosť vyjadriť sa k žalovaným predloženému písomnému vyjadreniu, ktoré doručil krátkou cestou na pojednávaní dňa 5.4.2023. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že uvedené vyjadrenie značným spôsobom rozporovalo nárok žalobcu. S takýmto vyjadrením sa žalobca nemohol ani spätne oboznámiť, nakoľko nie je súčasťou elektronického súdneho spisu. Na týchto tvrdeniach žalobcu nič nemení skutočnosť, že žalobca ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní; súd síce mohol pokračovať aj v neprítomnosti účastníkov konania, avšak musel dbať na, aby nedochádzalo k porušeniu práv a právom chránených záujmov účastníkov konania, ktoré by malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Žalobca pritom svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlňoval z dôvodu hospodárnosti konania a nenavýšovania trov konania s prihliadnutím na stav konania, procesnú pasivitu žalovaného a s tým spojenú nespornosť skutkových tvrdení. Žalobca mal za to, že súd prvej inštancie považoval uplatnený nárok za preukázaný a dôvodný v celom rozsahu; zdôraznil argumentáciu, že v prípade doručenia písomného vyjadrenia žalovaného mal okresný súd žalobcovi umožniť vyjadriť sa k skutočnostiam uvádzaným žalovaným. Ak tak súd prvej inštancie nespravil, jeho rozhodnutie bolo pre žalobcu veľmi prekvapivé, nespravodlivé a arbitrárne; postup súdu prvej inštancie bol svojvoľný, zmätočný, nesprávny a v rozpore so základnými princípmi sporového konania.

2.2 Pokiaľ súd prvej inštancie založil rozhodnutie na nesplnení podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., žalobca s týmto záverom nesúhlasil a tvrdil, že jeho právny predchodca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách ukladá. Tvrdil, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bolo preukázané, že žalovaný bol postupcom opakovane vyzývaný na úhradu omeškaných splátok, a to výzvou označenou ako „Výzva pred mimoriadnou splatnosťou“ zo dňa 18.10.2019 a výzvou označenou ako „Výpoveď zmluvy“ zo dňa 16.12.2019. Považoval tak za nesporné, že preukázal, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve banky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Namietal, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nezohľadňuje judikatúru najvyšších súdnych autorít pokiaľ ide o obsahové náležitosti výzvy podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ako aj, či výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. možno rozumieť podanie, ktorým veriteľ vyhlasuje splatnosť pohľadávky. Poukázal na závery Najvyššieho súdu SR, vyplývajúce z rozhodnutia sp.zn. 8Cdo/169/2020, ktoré pripúšťajú, aby za výzvu na plnenie podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách bolo možné považovať aj výpoveď zmluvy (vyhlásenie splatnosti), avšak iba za súčasnej podmienky, že jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie. Poukázal tiež na rôzne rozhodnutia krajských súdov, ktoré považovali za výzvu v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, výzvu na úhradu dlžnej sumy, obsahom ktorej bol aj právny úkon zosplatenia úveru.

2.3 Žalobca tvrdil, že bolo dodržané ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č.483/2001 Z.z., a zdôraznil, že preukázal doručenie výzvy „Výzva pred mimoriadnou splatnosťou“ a „Výpoveď zmluvy“; uvedené úkony sú kvalifikované ako výzvy banky žalovanému v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Obsahom týchto podaní bola výzva postupcu, aby žalovaný uhradil dlžnú sumu. Nie je tak zrejmé, z akého dôvodu uvedené výzvy postupcu nestačia a súd si vytvára vlastné podmienky, nakoľko ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách pojednáva len o písomnej výzve banky, bez akýchkoľvek osobitných náležitostí, voči svojmu klientovi. Súd prvej inštancie si tak „upravil“ zákonné ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č.

483/2001 Z.z v rozpore so zákonom, keď vyžadoval výlučnú a samostatnú písomnú výzvu a za takúto výzvu nepovažoval výzvu pred mimoriadnou splatnosťou a výpoveď zmluvy.

2.4 V tomto smere poukázal na rôzne nálezy Ústavného súdu SR, týkajúce sa spotrebiteľských vecí, z ktorých vyplýva, že ochranu spotrebiteľov je nutné interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek iné právne inštitúty; podľa ústavne konformného výkladu je preferovaná platnosť pred neplatnosťou právneho úkonu; právomoc všeobecných súdov vykladať zákony nemožno chápať tak, že by boli oprávnené vykladané ustanovenia zákona fakticky novelizovať.

2.5 Žalobca napokon tvrdil, že zamietnutie žaloby pre nepreukázanie platného postúpenia pohľadávky znamená aj pre žalovaného stav právnej neistoty; nevie kto je jeho veriteľom a komu má svoj dlh splatiť, napr. aby dosiahol výmaz z úverového registra. Zmluva o postúpení pohľadávky nebola výrokom súdneho rozhodnutia vyhlásená za neplatnú, v dôsledku čoho na ňu ako na neplatnú ani nemožno nazeráť. Žalobca tvrdil, že zostane veriteľom žalovaného aj v prípade, ak sa rozhodnutie stane právoplatným. Nie je tak dôvod na vrátenie pohľadávky postupcovi. Ak by mal spotrebiteľ záujem dobrovoľne splniť svoj dlh, tak dôsledkom napadnutého rozhodnutia sa dostáva do situácie absolútnej právnej neistoty, nakoľko v reálnej praxi nevie komu má plniť, keďže obaja domnelí veritelia sa z pochopiteľných dôvodov zdráhajú takéto poskytnuté plnenie titulom dlhu prijať, aby sa nevystavili riziku prijatia bezdôvodného obohatenia a konania v rozpore s odbornou starostlivosťou. Rozhodnutie súdu prvej inštancie tak len zdánlivo ochraňuje spotrebiteľa, nakoľko v skutočnosti môže byť spotrebiteľ v konečnom dôsledku rozhodnutím súdu prvej inštancie poškodený.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že sa pridrižava doterajších ústnych a písomných vyjadrení a poukázal na obsah napadnutého rozsudku. Navrhol žalobu zamietnuť v rozsahu, v akom vyplynie z vykonaného dokazovania.

4. Žalobca v ďalšom vyjadrení (replika) žiadne nové skutočnosti neuviedol.

5. Ďalšie vyjadrenie žalovaného (duplika) na repliku žalobcu podané nebolo.

6. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1, 2 C.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v prvej výrokovej vete postupom podľa ustanovenia § 387 ods.1, ods.2 ako vecne správny potvrdil; vo výroku o náhradu trov konania (výrok II.) rozsudok súdu prvej inštancie zmenil.

6.1 Podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6.2 Podľa ustanovenia § 388 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

7. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Napriek skutočnosti, že odvolaciu argumentáciu žalobcu považoval v časti za dôvodnú, rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za vecne správne, pokiaľ okresný súd rozhodnutie založil na absencii aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

8. Z odvolania vyplýva, že odvolateľ uplatnil odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm.b), f) a h) C.s.p..

8.1 Odvolací dôvod podľa ustanovenie § 365 písm.b) C.s.p. je naplnený vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci strane sporu realizáciu jej práv, dosiahne určitú intenzitu. Konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

8.2 Odvolacie námietky týkajúce sa vád v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa môžu prejavíť v nevykonaní navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods.1 písm.e/ C.s.p.), alebo v nesprávnom hodnotení dôkazov, ktoré vyústilo do nesprávnych skutkových zistení (§ 365 ods.1 písm.f/ C.s.p.).

8.3 Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/222/2009 zo dňa 26.2.2020); nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie

veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2MCdo/4/2009).

9. Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie konal o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 744,87 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 744,87 Eur od 26.10.2022 do zaplatenia a k náhrade trov konania. Zo žaloby je zistiteľné, že žalobca mal nadobudnúť pohľadávku uplatnenú v spore od postupcu O. banka a.s.. Postupca uzatvoril ako veriteľ so žalovaným ako dlžníkom zmluvu č.XXXXXXXXXXXXXX Zmluvu o spotrebiteľskom úvere - Zmluvu o vydaní súkromnej kreditnej karty, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úverový rámec vo výške 650,-Eur. Uplatnená pohľadávka predstavuje záväzok žalovaného podľa predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere ku dňu, kedy mala byť pohľadávka postúpená na žalobcu; právny predchodca žalobcu Zmluvu o spotrebiteľskom úvere vypovedal dňa 16.12.2019.

10. Súd prvej inštancie posudzujúc dôvodnosť žaloby vyzval žalobcu postupom podľa ustanovenia § 138 C.s.p. na späťvzatie žaloby z dôvodu, že žalobcu nepovažoval za aktívne vecne legitimovaného, pretože nepreukázal splnenie podmienok pre postúpenie pohľadávky; okresný súd pritom poukázal na závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27.10.2022.

10.1 Reagujúc na dovolacie otázky nastolené v dovolaní prejednávanom pod sp.zn. 4Cdo/75/2020 dovolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/266/2020 z 31. marca 2022, v ktorom sa riešila otázka, či výzvu, ktorou sa zároveň vyhlasuje okamžitá splatnosť pohľadávky možno považovať za výzvu podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, pričom najvyšší súd dospel k záveru „že obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je klient v omeškani so splnením čo i len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách“. Od uvedeného záveru sa dovolací súd v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo/75/2020 neodchýlil a nastolenú právnu otázku už považoval rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu za riešenú.

10.2 Odvolateľ s postupom súdu prvej inštancie v písomnom vyjadrení nesúhlasil, žalobu nevzal späť a vyjadril sa k otázke svojej aktívnej vecnej legitimácie. S poukazom na niektoré rozhodnutia vyšších súdnych autorít sám ustálil, že pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z. je potrebné, aby banka preukázateľne písomne vyzvala dlžníka na splatenie pohľadávky a dlžník musí byť nepretržite viac než 90 dní v omeškani s plnením svojho záväzku po odoslaní tejto výzvy na úhradu. Za výzvu predpokladanú ustanovením § 92 ods.8 Zákona o bankách žalobca považoval výzvu svojho právneho predchodcu zo dňa 16.12.2019, z ktorej znenia vyplýva nasledovné: „na základe vyššie uvedených skutočností Vás vyzývame, aby ste po doručení tohto oznámenia okamžite zaplatili celú pohľadávku banky“.

10.3 Iné podanie žalobcu pred pojednávaním, na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok, zo spisu nevyplýva, okrem podania, ktorým žalobca ospravedlňuje svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu hospodárnosti konania a s prihliadnutím na skutkový a právny stav.

10.4 Zo zápisnice z pojednávania je zrejmé, že súd prvej inštancie pojednával v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu, otvoril pojednávanie, vyžiadal stanovisko žalovaného (ktorý sa vo veci do termínu pojednávania písomne nevyjadril), vyslúchol žalobcu, vyslovil predbežný právny názor, vykonal dokazovanie postupom podľa ustanovenia § 204 C.s.p., ukončil dokazovanie a vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom.

10.5 Z vyjadrenia žalovaného, ktoré tento na pojednávaní predložil v písomnej forme, vyplýva, že žalovaný namietal, že zo strany právneho predchodcu žalobcu nebola dodržaná odborná starostlivosť pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver v zmysle ustanovenia § 7 zákona č.129/2010 Z.z.; z toho dôvodu mal za to, že veriteľ nebol oprávnený zosplatiť úver a následne zosplatený úver postúpiť na žalobcu; nepovažoval tak žalobcu za aktívne vecne legitimovaného. Žalovaný tiež namietal premlčanie nároku a absenciu náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Obsahom vyjadrenia žalovaného ním predloženého na pojednávaní nie je žiadne tvrdenie vo vzťahu k ustanoveniu § 92 ods.8 Zákona o bankách.

11. Odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

11.1 Žalobca predovšetkým namietal porušenie zásady rovnosti zbraní spočívajúce v tom, že mu nebolo písomné vyjadrenie žalovaného doručené; písomné vyjadrenie malo obsahovať podstatnú argumentáciu; k uvedenej argumentácii sa nemal možnosť vyjadriť; súd prvej inštancie mal po doručení vyjadrenia žalovaného (krátkou cestou) pojednávanie odročiť a žalobcovi umožniť, aby sa k vyjadreniu žalovaného vyjadril; rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo pre neho vzhľadom k uvedenému absolútne prekvapivé.

11.2 Odvolacou argumentáciou bolo vytykané nesprávne právne posúdenie, pokiaľ súd prvej inštancie pri posudzovaní aktívnej vecnej legitímácie žalobcu vyžadoval pri aplikácii ustanovenia § 92 ods.8 Zákona č.483/2001 Z.z. osobitnú výzvu na zaplatenie a výzvu podľa ustanovenia § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka a výzvu na zaplatenie pri zosplatnení nepovažoval za výzvu predpokladanú ustanovením § 92 ods.8 Zákona o bankách.

12. Pokiaľ ide o princíp rovnosti zbraní podľa Civilného sporového poriadku, premieta sa už do Čl.6 a Čl.9 Základných princípov.

12.1 Podľa Čl.6 C.s.p. strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha sporu prejednáwanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.

12.2 Podľa Čl.9 C.s.p. strany sporu majú právo sa oboznámiť s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a môžu k nim vyjadriť svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon.

12.3 Konkrétne sa zásada rovnosti zbraní v Civilnom sporovom poriadku premieta okrem iného do ustanovení upravujúcich postup súdu pri doručovaní žaloby a vyjadrení v zmysle ustanovenia § 167; stručne povedané žalovaný má právo vyjadriť sa k žalobe; žalobca má právo v replike vyjadriť sa k vyjadreniu žalovaného a žalovaný má právo v duplike sa vyjadriť k replike žalobcu.

12.4 Právna teória, nepochybne premietajúca sa aj do rozhodovacej činnosti súdov, rozdeľuje poňatie zásady rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania na formálne a materiálne; podľa formálneho poňatia je súd vždy povinný doručovať každé procesné podanie strany sporu proti strane bez jeho ohľadu na obsah a vplyv na súdne rozhodnutie; podľa materiálneho poňatia je súd oprávnený zvážiť, ktoré procesné podanie a dôkazy strany sporu protistrane doručí a povinnosť doručenia sa vzťahuje len na doručenie takých podaní, ktoré sú významné z hľadiska ich vplyvu na rozhodnutie súdu. Formálne poňatie dáva do popredia, že je na strane sporu aby sama posúdila, či podanie protistrany považuje za tak právne významné, aby sa k jeho obsahu vyjadrila; materiálne poňatie v tomto prioritizuje posúdenie podania súdom, či podľa jeho obsahu ide o také podanie, ktoré má vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

13. Uvedenej otázke princípu rovnosti zbraní sa zaoberal opakovane Ústavný súd Slovenskej republiky.

13.1 Ústavný súd Slovenskej republiky v novšom náleze č.k. I. ÚS 155/2020-86 zo dňa 16. decembra 2020 posudzujúc prípadné porušenie zásady rovnosti zbraní vo vzťahu k doručovaniu vyjadrenia k odvolaniu proti uzneseniu, ktorým bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý (a teda vo vzťahu skutkovým okolnostiam ako v prejednáwanej veci), sa podrobne venoval aj judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva a uzavrel, že v judikatúre ESLP sa vyskytujú dva prístupy, prvý formalistický a prísnejší prístup, ako aj druhý materiálny a benevolentnejší prístup; tieto prístupy nie sú navzájom kompatibilné. Materiálny prístup sa opiera v niektorých prípadoch o materiálny výklad zásady kontradiktórnosti alebo o neprípustnosť sťažnosti pre nedostatok spôsobenej ujmy v zmysle čl.35 ods.3 písm.b) dohovoru. Ústavný súd uviedol, že v rozhodnutiach ESLP sa možno stretnúť s konštatovaním, že tento materiálny prístup sa uplatňuje len vo výnimočných prípadoch, keď nedoručenie vyjadrení neznamenalo porušenie práva na spravodlivý proces; ide o prípady, ak vzhľadom na zvolené riešenie alebo dosah vyjadrenia nemohla mať prípadná replika vplyv na výsledok konania.

13.2 Ústavný súd v citovanom rozhodnutí s poukazom na iné konkretizované rozhodnutia zdôraznil, že uvedené princípy sa premietli aj do judikatúry ústavného súdu, ktorý vo viacerých prípadoch dospel k záveru, že nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces a možno ho kvalifikovať ako odňatie možnosti konať pred súdom; v iných prípadoch však považoval za podstatné zaoberať sa obsahom vyjadrenia s tým, či malo vplyv na rozhodnutie vo veci. Druhý, menej rigidný prístup sa opiera o materiálny výklad zásady koncentrácie aj v súlade s rozhodovacou činnosťou ESLP, a nie o nedostatok intenzity zásahu.

13.3 Vo všeobecnosti ústavný súd v citovanom rozhodnutí uzavrel, že je potrebné určiť kritériá, kedy je potrebné, aby súd strane doručil podanie protistrany na prípadné vyjadrenie; vyjadril, že vníma, že tieto kritériá sa môžu v ďalšej judikatúre vyvíjať a formovať aj v závislosti od typu konania. Vyslovil však názor,

že medzi ne patrí situácia, ak je vyjadrenie bezobsažné, ak sa v ňom opakujú už uvedené argumenty alebo v danej veci prichádza do úvahy len určité súdom zvolené riešenie, na ktoré vyjadrenie strany nemôže mať žiadny vplyv.

14. Aplikujúc vyššie uvedené závery Ústavného súdu Slovenskej republiky dospel odvolací súd k záveru, že k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces nedošlo.

14.1 Okresný súd napadnuté rozhodnutie založil na zistení absencie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu z dôvodu, že k postúpeniu pohľadávky na žalobcu došlo v rozpore s ustanovením § 92 ods.8 Zákona o bankách; porušenie uvedeného ustanovenia videl súd prvej inštancie v tom, že absentuje osobitná výzva za zaplatenie pohľadávky v zmysle citovaného ustanovenia Zákona o bankách; výzvu na zaplatenie, ktorá je súčasťou oznámenia o zosplatnení úveru (resp. výpoveď zmluvy), súd prvej inštancie nepovažoval za výzvu predpokladanú citovaným ustanovením s poukazom na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutiach sp.zn. 2Cdo/266/2020 a 4Cdo/75/2020.

14.2 Súd prvej inštancie na ním konštatované zistenia, ktoré sa premietli do napadnutého rozhodnutia žalobcu osobitne upozornil, keď ho postupom podľa ustanovenia § 138 C.s.p. vyzval uznesením na späťvzatie žaloby; dôvody pre takýto postup v uvedenom uznesení uviedol. Žalobca na výzvu na späťvzatie žaloby procesne reagoval, písomne sa vyjadril s dôrazom na prípadnú aplikáciu ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z.. Nemôže tak dôvodne tvrdiť, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo pre neho prekvapivé. Súd prvej inštancie napadnuté rozhodnutie založil na takom právnom posúdení (aplikácii ustanovenia § 92 ods.8 Zákona o bankách), na ktoré žalobcu vopred uznesením upozornil a dal mu možnosť sa k tomuto právnomu posúdeniu vyjadriť.

14.3 Obsahom vyjadrenia protistrany bola argumentácia súvisiaca s absenciou potrebnej odbornej starostlivosti poskytovateľa úveru v zmysle ustanovenia § 7 zákona č.129/2010 Z.z.; z toho dôvodu nemožnosti zosplatnenia úveru (v danom prípade išlo o výpoveď zmluvy - poznámka odvolacieho súdu), ktoré má za následok absenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Absenciu aktívnej vecnej legitímácie tak žalovaný nevyvodil z výzvy podľa § 92 ods.8 Zákona č.483/2001 Z.z ale tvrdil, že v prípade nepreukázania odbornej starostlivosti právneho predchodcu žalobcu by pôvodný veriteľ nemohol úver zosplatniť a následne ani pohľadávku postúpiť. Inak vecná argumentácia žalovaného sa týkala námietky premičania a absencií náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

14.4 Súd prvej inštancie sa argumentáciou žalovaného v zásade ani nezaoberal, nemala tak žiaden vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Pred vecným posudzovaním uplatneného nároku súd prvej inštancie skúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalovaného ex offa a správne poukázal na judikatúru vyšších súdnych autorít, podľa ktorej súd v sporoch s ochranou slabšej strany skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti. Okresný súd rozhodnutie nezaložil na argumentácii žalovaného (túto pri odôvodnení rozhodnutia nepoužil ani podporne) ale na otázke, ktorú je povinný skúmať ex offa; otázkou aktívnej vecnej legitímácie sa tak musel zaoberať bez ohľadu na to, či takáto obrana bola žalovaným použitá alebo nie.

14.5 Vyjadrenie žalovaného (písomné podanie doručené krátkou cestou na pojednávaní, na ktorom došlo k vyhláseniu rozhodnutia) ani nemá charakter vyjadrenia predpokladaného ustanovením § 167 Civilného sporového poriadku, konkrétne ustanovením § 167 ods.2 C.s.p.. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe vyzval uznesením č.k. 16Csp/130/2022-53 zo dňa 20.2.2023, s výzvou mu zaslal žalobu s prílohami ako aj vyjadrenie žalobcu k výzve na späťvzatie žaloby v dôsledku absencie aktívnej vecnej legitímácie. Podľa uznesenia súd žalovaného vyzval na vyjadrenie sa k žalobe v lehote 10 dní; žalovaný súdnu zásielku prevzal dňa 24.2.2023, na výzvu súdu sa v lehote určenej súdom nevyjadril.

14.6 Z obsahu zápisnice z pojednávania vyplýva tvrdenie žalovaného, že v týchto veciach nie je veľmi zbehlý, z toho dôvodu oslovil spotrebiteľské centrum K., ktorí mu pripravili písomné vyjadrenie, ktoré zakladá do spisu. Nejde tak striktne o písomné vyjadrenie predpokladané ustanovením § 167 ods.2 C.s.p., ale o prednes strany sporu (žalovaného) na pojednávaní, uskutočnený písomnou formou. Z kontextu zápisnice z pojednávania je zrejmé, že tento postup žalovaný volil aj z dôvodu vlastnej nedostatočnej právnej odbornosti (nie som v tom veľmi zbehlý); uvedené je potrebné vnímať nie ako písomné vyjadrenie v zmysle § 137 ods.2 C.s.p. ale ako písomnú prípravu na pojednávanie (vypracovanú spotrebiteľským centrom), ktorú žalovaný na pojednávaní neprečítal, iba založil do súdneho spisu. Nejde tak o písomné vyjadrenie, ktoré by bolo potrebné doručovať; uvedené vyjadrenie ani neobsahovalo také dôvody, na ktoré by súd prvej inštancie prihliadal alebo na ktorých by založil svoje rozhodnutie.

14.7 Vyjadrenie žalovaného bolo súdu prvej inštancie predložené krátkou cestou na pojednávaní, na ktorom došlo k vyhláseniu rozhodnutia vo veci samej. Žalobca bol na pojednávanie riadne predvolaný,

svoju neúčast' na pojednávaní vopred ospravedlnil z dôvodu hospodárnosti. Žalobca sa tak sám pripravil o možnosť reagovať na prípadnú argumentáciu žalovaného prednesenú na pojednávaní; iba zhodou okolností sa žalovaný vyjadril tým, že svoje vyjadrenie predložil písomnou formou. Ak by vyjadrenie iba prečítal, argumentácia žalobcu o porušení zásady rovnosti zbraní, by stratila svoj právny základ.

15. Z vyššie uvedených dôvodov sa odvolací súd priklonil k materiálnemu princípu posúdenia porušenia zásady kontradiktórnosti a zásady rovnosti zbraní. Prihliadol pritom na skutočnosť, že súd prvej inštancie rozhodol na základe posúdenia otázky, ktorú je povinný v konaniach so slabšou stranou skúmať ex offo, a teda bez ohľadu na procesnú obranu žalovanej strany; na absenciu aktívnej vecnej legitímácie okresný súd žalobcu uznesením upozornil a vyzval ho k späťvzatiu žaloby. Kritériom, ktoré odvolací súd tiež posúdil bola skutočnosť, že argumentácia žalovaného sa takto posudzovanej otázke nevenovala a ak žalovaný namietol aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, bolo to z iného dôvodu (nemožnosť zosplatnenia úveru a v tej súvislosti nemožnosť postúpenia pohľadávky). Odvolací súd tiež prihliadol na skutočnosť, že išlo o prednes žalovaného na pojednávaní, iba zhodou okolností uskutočnený písomnou formou a žalobca mal možnosť zúčastniť sa pojednávania a túto možnosť nevyužil. Nejde pritom o ojedinelý postup žalobcu, z rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu vyplýva, že neúčast' žalobcu na pojednávaniach pred súdmi prvej inštancie je skôr pravidlom ako výnimkou.

15.1 Na skutočnostiach uvedených vo vyjadrení žalovaného súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nezaložil, vyjadrenie žalovaného rozhodnutie súdu posudzujúceho ex offo platnosť postúpenia pohľadávky neovplyvnilo a žalobca bol na takéto posúdenie okresným súdom upozornený a k takémuto posúdeniu mal možnosť vyjadriť sa a túto možnosť využil.

15.2 Z vyššie uvedených dôvodov procesným postupom súdu prvej inštancie nedošlo k takej vade, ktorá by žalobcovi znemožnila uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, aby bolo možné konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces.

15.3 Napokon pristúpenie k zrušeniu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie by malo len formálny význam v tom smere, že by nebolo aké dokazovanie zopakovať prípadne doplniť, právne posúdenie súdom prvej inštancie vo vzťahu k absencii výzvy podľa ustanovenia § 92 ods.8 Zákona o bankách žalovaný namietal; žalovaný ani netvrdil, že takéto osobitná výzva bola realizovaná a postupom súdu mu bolo znemožnené, aby ju predložil. Zrušenie rozsudku a vrátenie veci na ďalšie konanie by nevyhnutne malo z dôvodov nižšie uvedených za následok rovnaké rozhodnutie, a to bez potreby akéhokoľvek doplnenia dokazovania.

16. Odvolateľ v podanom odvolaní tvrdil, že pohľadávku voči žalovanému platne nadobudol a postup banky pri postúpení pohľadávky bol plne súladný s ustanovením § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z..

16.1 K uvedenému odvolací súd uvádza, že sám žalobca pre platnosť postúpenia pohľadávky definoval dve podmienky, a to preukázaná písomná výzva dlžníka na splnenie pohľadávky a nepretržité omeškanie dlžníka viac ako 90 dní so splnením svojho záväzku po odoslaní tejto výzvy na úhradu.

16.2 Nie je sporné, že dlžník bol v nepretržitom omeškaní so splnením svojho záväzku po dobu viac ako 90 dní. Rozdiel medzi posúdením súdom prvej inštancie a argumentáciou žalovaného je v tom, že súd prvej inštancie mal za to, že ustanovenie § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z. vyžaduje osobitnú výzvu realizovanú práve v zmysle tohto ustanovenia a za takúto výzvu nemožno považovať výzvu uskutočnenú ako upozornenie na zosplatnenie úveru (§ 53 ods.9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka) a ani výzvu obsiahnutú v právnom úkone - vyhlásení úveru za predčasnej splatný (v danom prípade výpoveď zmluvy o spotrebiteľskom úvere). Naproti tomu žalobca podmienku ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z. považoval za splnenú tým, že výzva na zaplatenie je obsiahnutá vo výzve upozorňujúcej na možnosť zosplatnenia, prípadne v samotnej listine oznamujúcej zosplatnenie úveru.

16.3 Odvolací súd v tomto smere zdôrazňuje, že na splnenie uvedenej podmienky a potreby realizácie osobitnej výzvy v zmysle ustanovenia § 92 ods.8 Zákona o bankách boli v minulosti v rozhodovacej praxi odvolacích súdov rôzne názory, keď niektoré odvolacie senáty striktnie trvali na naplnení uvedenej podmienky; iné odvolacie senáty osobitnú výzvu adresovanú dlžníkovi nevyžadovali s argumentom, že dlžník bol v omeškaní po dobu dlhšiu ako 90 dní a výzva pred zosplatnením, resp. výzva na úhradu dlžného záväzku vo vyhlásení predčasnej splatnosti postačovala a nebolo nutné realizovať ďalšiu osobitnú výzvu v zmysle ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z.. Takýto záver v inej veci vyslovil aj senát 11Co, na ktorého rozhodnutia sp.zn. 11CoCsp/13/2022, resp. 11CoCsp/1/2021 žalobca v písomnom vyjadrení, resp. odvolaní poukazoval.

16.4 V tejto súvislosti a s poukazaním na iné rozhodnutia krajských súdov, vydané v obdobných veciach, je nevyhnutné uviesť, že až právny názor opakovane potvrdený Najvyšším súdom Slovenskej republiky je možné považovať za súčasť ustálenej judikatúry, pričom významnou je aj skutočnosť,

či takéto rozhodnutie bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Odvolacie súdy teda nie sú pri rozhodovaní viazané názormi iných odvolacích súdov (hoci aj v obdobných veciach).

16.5 Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v rozhodnutí sp.zn. 2Cdo/266/2020 zo dňa 31.3.2022 vyjadril k uvedenej otázke, keď uzavrel, že „z uvedeného (z ustanovenia § 92 ods.8 Zákona o bankách) je zrejmy reťazec úkonov, ktoré musia byť naplnené, aby mohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky. Prvý takýto úkon je písomná výzva banky klientovi, že je v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Z obsahu oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti síce sekundárne vyplýva, že žalovaní sú pre prípad porušenia v omeškaní so splatením splátky úveru, ktoré trvá viac ako 3 mesiace, avšak primárne je predmetom tejto výzvy oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Obsah ustanovenia § 92 ods.8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je jej klient v omeškaní so splnením čo len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods.8 zákona o bankách. Na uvedené rozhodnutie poukázal aj iný senát najvyššieho súdu v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27.10.2022 posudzujúc, či nastolené otázky neboli ešte v rámci rozhodovacej praxe dovolacieho súdu riešené; iný výklad k samostatnej výzve banky v zmysle ustanovenia § 92 ods.8 Zákona o bankách v novšom rozhodnutí neuviedol.

16.6 Z dôvodov, že aj dovolací súd považuje otázku vyžadovania osobitnej výzvy banky v zmysle ustanovenia § 92 ods.8 Zákona o bankách za vyriešenú, odvolací súd sa odklonil od svojho doposiaľ vyjadreného názoru a uzavrel, že ustanovenie § 92 ods.8 Zákona o bankách vyžaduje osobitnú výzvu banky adresovanú jej klientovi, že jej klient je v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku ako podmienku pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt; iná výzva podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka (upozornenie na omeškanie so splácaním splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia úveru za predčasnej splatný) a ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný s výzvou na úhradu celého dlhu osobitnú výzvu podľa § 92 ods.8 Zákona o bankách nenahrádza.

16.7 V konaní pred súdom prvej inštancie nebolo preukázané splnenie tejto podmienky postupiteľnosti pohľadávky Banky; žalobca ani netvrdil, že bola realizovaná osobitná výzva predpokladaná ustanovením § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z., takúto osobitnú výzvu nepredložil aj keď posúdenie okresným súdom vo vzťahu k otázke aktívnej vecnej legitímácie bol vopred upozornený. Ani v odvolacom konaní existenciu takejto výzvy netvrdil, takúto výzvu nepredložil. Argumentácia žalobcu je v rozpore s právnym názorom opakovane vysloveným dovolacím súdom.

16.8 V zhode so závermi súdu prvej inštancie odvolací súd konštatuje, že nebola splnená zákonná podmienka pre platné postúpenie pohľadávky banky; žalobca, ktorého aktívnu legitímáciu skúma súd vždy a vždy posudzuje ex offa aj platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok v zmysle ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z., nepreukázal naplnenie jednej z podmienok pre platnosť postúpenia pohľadávky banky.

16.9 Vzhľadom k vyššie uvedenému aj odvolací súd považuje postúpenie pohľadávky na žalovaného za neplatné z dôvodu absencie osobitnej výzvy podľa ustanovenia § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z.. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je tak z tohto dôvodu vecne správne.

17. Odvolateľ napokon tvrdil, že zamietnutie žaloby vytvára aj pre žalovaného stav právne neistoty v tom, že nevie, kto je jeho veriteľom a komu má prípadne svoj záväzok plniť.

17.1 K uvedenému odvolací súd uvádza, že niet sporu o tom, že súd je v spore so slabšou stranou (v danom prípade žalovaným ako spotrebiteľom) povinný skúmať platnosť postúpenia pohľadávky banky voči spotrebiteľovi; uvedené skúma ex offa. Napokon neplatnosť právneho úkonu (postúpenia pohľadávky) je neplatnosťou právneho úkonu v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, a teda neplatnosťou absolútnou. Právny úkon absolútne neplatný nemá od svojho uskutočnenia žiadne účinky; hľadá sa naň akoby neexistoval. Napokon na absolútnu neplatnosť musí súd prihliadať ex offa bez ohľadu na to, či bola neplatnosť právneho úkonu namietaná. Ak teda súd prvej inštancie zistil, že právny úkon postúpenia pohľadávky na žalobcu je absolútne neplatný, nemal inú možnosť ako žalobu zamietnuť, bez ohľadu na to, aké následky tento záver vyvolá. Napokon právnou neistotu nespôsobil súd konštatovaním absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ale účastníci zmluvy o postúpení pohľadávky z dôvodu jej rozporu s ustanovením § 92 ods.8 Zákona o bankách. Takýto úkon z dôvodu svojej absolútnej neplatnosti žiadne následky nevyvolal.

17.2 Právnou neistotu videl odvolateľ aj v tom, že zmluva o postúpení pohľadávky nebola výrokom napadnutého rozhodnutia určená ako absolútne neplatná. Odvolací súd zdôrazňuje, že konal o žalobe na plnenie, nebol žiaden dôvod určovacím výrokom konštatovať neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. V prípade žaloby na plnenie súd vždy platnosť postúpenia vyhodnotí ako otázku predbežnú;

niet pochybnosti o tom, že okresný súd vyhodnotil postúpenie pohľadávky za neplatné pre rozpor so zákonom; s uvedeným záverom sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Postup okresného súdu, ktorým v prípade žaloby na plnenie riešil otázku postúpenia pohľadávky ako otázku predbežnú, je plne v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, dokazovania a hodnotenia dôkazov.

18. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd postupom podľa ustanovenia § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. napadnutý rozsudok v zamietajúcom výroku (výrok I.) ako vecne správny potvrdil, nezistiac dôvody pre zmenu (§ 388 C.s.p.) alebo zrušenie (§ 389 C.s.p.) napadnutého rozhodnutia.

19. Ako závislý preskúmal odvolací súd výrok rozsudku okresného súdu o nároku na náhradu trov konania. Je zrejmé, že okresný súd aplikoval zásadu úspech v spore vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods.1, ods.2 C.s.p. a konštatoval v spore plný úspech žalovaného. Ak však rozhodol tak, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania, výrok o nároku na náhradu trov konania je formulačne nesprávny.

19.1 Z ustanovenia § 255 ods.1 a plného úspechu žalovaného vyplýva, že nárok na náhradu trov konania má plne úspešný žalovaný; logicky platí, že žalobca žiaden nárok na náhradu v dôsledku svojho neúspechu nemá. Nebol dôvod rozhodovať o tom, či je potrebné žalobcovi priznať náhradu trov konania; táto v dôsledku úspechu patrí žalovanému. Formulácia výroku o nároku na náhradu trov konania okresným súdom skúr dopadá na prípady, keď je dôvod pre aplikáciu ustanovenia § 257 C.s.p.. V prípade úspechu v spore a v súvislosti so skutočnosťou, že žalovanému účasťou v spore žiadne trovy nevznikli, je správnu formuláciou nepriznanie trov konania plne úspešnému žalovanému z dôvodu, že zo spisu vyplýva, že mu žiadne trovy nevznikli. Z uvedeného dôvodu odvolací súd postupom podľa ustanovenia § 388 C.s.p. zmenil výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania.

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa princípu úspechu v odvolacom konaní by inak patrila náhrada trov odvolacieho konania plne úspešnému žalovanému. Nakoľko mu však účasťou v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, odvolací súd mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

a) ktorému súdu je určené,

b) kto ho robí,

c) ktorej veci sa týka,

d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.

(§ 127 ods. 1 C.s.p.)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.